

Resolucija Evropskega odbora regij v zvezi z naslednjim večletnim finančnim okvirom

Člen 46(3)(b)

(C/2025/3473)

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

Dolgoročni proračun EU na razpotju

1. pozdravlja namero, ki jo je Evropska komisija izrazila v sporočilu *Pot do naslednjega večletnega finančnega okvira*, tj. da si bo prizadevala za bolj osredotočen, enostavnejši in prožnejši proračun, ki bo bolj temeljil na politikah in imel večji učinek, kakor tudi začetek javnega posvetovanja na ravni EU;
2. opozarja, da je bilo v več nedavnih poročilih (Enrica Lette, Maria Draghija, Saulija Niinistöja) poudarjeno, da ima EU **občutno premalo naložb, da bi lahko uresničila svoje vse večje ambicije**, od civilne in podnebne odpornosti, varnosti, obrambe in vojaške pripravljenosti do povrnitve konkurenčnosti ter uresničevanja zelenih in digitalnih ciljev; poudarja, da se regije in mesta zavedajo ključne vloge, ki jo imajo pri uresničevanju političnih ciljev konkurenčne EU;
3. odločno trdi, da je za nove prednostne naloge potrebno novo financiranje, glede na to, da še vedno ostajajo potrebe na področju kohezijske politike, ki se financirajo iz sedanjih evropskih programov in bi morale biti prioriteta; zato poziva EU, **naj si nujno priskrbi zadostna finančna sredstva**, da bo v zahtevnih geopolitičnih razmerah dosegla svoje zelo pomembne nove cilje, ne da bi ogrozila svoje dolgoročne prednostne naloge in cilje Pogodb;
4. meni, da bi bilo treba proračun EU vse bolj financirati z **novimi viri financiranja, opredeljenimi v časovnem načrtu za vire lastnih sredstev** ⁽¹⁾; poziva Svet, naj nemudoma doseže dogovor o svežnju predlogov, ki ga je predložila Komisija;
5. poziva k izrednim dodatnim prizadevanjem za prilagoditev javne porabe v EU. Evropejci morajo jasno videti, da se njihovi viri upravljajo karseda smotrno ter da so institucije EU varčne in učinkovite. Zato je treba pred odprtim pogovorom o novih dodatnih virih za povečanje prihodkov dokazati, da institucije delujejo varčno;

Večletni finančni okvir za obdobje po letu 2027, oblikovan z lokalnimi in regionalnimi oblastmi kot strateškimi partnerji

6. poudarja, da je treba v večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027 slediti načelu **aktivne subsidiarnosti in upoštevati boljše pripravo zakonodaje**; meni, da je to lahko izraz **novе kulture zaupanja**, v kateri lokalne in regionalne oblasti zaradi edinstvenega poznavanja lokalnih potreb po naložbah veljajo za zaupanja vredne in nepogrešljive partnerice pri izvajanju strateške agende EU;
7. zato nasprotuje vsakršnemu neposrednemu ali posrednemu ukrepu za centralizacijo kohezijske politike in je pripravljen preučiti vsa pravna sredstva, zlasti na podlagi Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti in člena 263 PDEU, da se preprečijo vsi poskusi v tej smeri; se zavzema za vzpostavitev dodatnih pravnih jamstev v okviru po letu 2027, da bi zagotovili večjo decentralizacijo in obsežno vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v postopke odločanja; v skladu s tem podpira javno zavezo Komisije, da je treba prednostne naloge EU določiti in uresničevati skupaj z državami članicami in regijami, ki oblikujejo naložbe na terenu. O takšnem enotnem nacionalnem načrtu se morajo pogajati zlasti Komisija, država članica in regija. Izkušnje iz mehanizma za okrevanje in odpornost kažejo, da je v primeru centralnega načrtovanja zasnova bolj toga, da določeni cilji niso v skladu z regionalnimi potrebami in da je onemogočen prenos sredstev z nepotrebnih področij ukrepanja na uspešna področja;

⁽¹⁾ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev Medinstitucionalni sporazum z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28).

8. poudarja, da je za **polno in pravilno uporabo načela partnerstva** potrebno sočasno izvajanje v treh smereh: na horizontalni ravni (z vključitvijo vseh ustreznih partnerjev programa, tudi civilne družbe in socialno-ekonomskih akterjev), na vertikalni ravni (z resničnim upravljanjem na več ravneh, ki bo omogočalo dejavno udeležbo vseh ravni upravljanja, zlasti lokalnih in regionalnih oblasti) in na teritorialni ravni (z usklajevanjem in sinergijami med vsemi programi EU, ki potekajo na istem geografskem območju, preprečevanjem razdrobljenosti in krepitevijo celostnega teritorialnega razvoja);

9. je zaskrbljen, da bi lahko zanašanje na orodje za usklajevanje konkurenčnosti ali evropski semester kot **usmerjevalnih mehanizmov za povezovanje prednostnih nalog EU s proračunom EU** privedlo do dodatne centralizacije in zapostavljanja podnacionalnih oblasti, kar bi lahko ogrozilo lokalno prevzemanje odgovornosti in s tem kakovost izvajanja; ponavlja svoj poziv iz prejšnjih mnenj k oblikovanju kodeksa ravnanja za vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v evropski semester. Slednji mora z vključevanjem lokalnih in regionalnih oblasti postati preglednejši ter bolj vključujoč in demokratičen;

10. znova potrjuje svoje stališče, da bi moral biti **evropski partnerski pakt**, kot je opredeljen v prejšnjih mnenjih OR ^(?), zavezujoče in strateško orodje za učinkovito uporabo načela partnerstva in ustvarjanje sinergij med politikami EU in njenimi finančnimi ukrepi;

11. poziva **Komisijo, naj izrecno prizna posebne značilnosti lokalnih in regionalnih oblasti**, ki so veliko več kot zgolj deležniki ali upravičenci do sredstev EU, ter evropsko teritorialno sodelovanje kot prednostno nalogo in bistvo evropske dodane vrednosti ter ga v naslednjem večletnem finančnem okviru okrepi ^(?), sicer lokalne in regionalne oblasti ne bodo mogle učinkovito prispevati k doseganju ciljev EU. Zlasti geografsko in ekonomsko prikrajšane regije in regije, kjer upada število prebivalstva, zelo pogosto nimajo virov in/ali upravnih zmogljivosti, da bi dosegle te cilje;

12. meni, da je treba v finančni uredbi izrecno navesti pristojne lokalne in regionalne oblasti in jih sistematično vključiti v načrtovanje, izvajanje in spremljanje vseh skladov EU s teritorialno razsežnostjo, vključno s tistimi v okviru neposrednega upravljanja ⁽⁴⁾;

13. poudarja, da so osrednje vprašanje še vedno **oblika in mehanizmi izvajanja različnih večletnih finančnih programov, vključenih v večletni finančni okvir**; meni, da se število programov pri vseh oblikah upravljanja ne bi smelo umetno določiti vnaprej, ampak bi ga bilo treba določiti v skladu z ustreznim okvirom politike in glede na optimalno teritorialno raven, pri tem pa bi se bilo treba izogniti povečevanju števila programov in proračunskih pobud;

14. se strinja, **da je treba programe uskladiti, če se s tem učinkovito** zmanjšajo prekrivanja in prispeva k dejanski poenostavitvi, tudi v zvezi z zahtevami glede poročanja, ob upoštevanju potreb in zmogljivosti upravičencev;

15. meni, da bi moral naslednji večletni finančni okvir dodatno olajšati **združevanje, usklajevanje in dopolnjevanje večletnih programov ter sinergije med regionalnimi, nacionalnimi politikami in politikami EU ter viri financiranja**, da bi se povečala splošni učinek in skladnost finančne podpore EU;

16. poudarja, da večletni finančni okvir ne sme podpirati projektov ali ukrepov, ki so v nasprotju s podnebnimi in okoljskimi cilji Unije ali njenimi dolgoročnimi političnimi cilji, kot je podnebna nevtralnost do leta 2050, in poziva k trdnim zaščitnim ukrepom za skladnost vseh instrumentov financiranja;

^(?) COTER-VII/030, Prihodnost kohezijske politike po letu 2027, poročevalca: Emil Boc (RO/EPP) in Vasco Alves Cordeiro (PT/PES), sprejeto 29. novembra 2023 (UL C, C/2024/1041, 9.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1041/oj>) in COTER-VII/041, Proračun EU in lokalne politike: predlogi novih oblik in mehanizmov izvajanja v večletnem finančnem okviru po letu 2027, poročevalka: Marie-Antoinette Maupertuis (FR/EA), sprejeto na plenarnem zasedanju 19. novembra 2024 (UL C, C/2025/279, 24.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj>).

^(?) Glej točko 52 mnenja COTER-VII/040 (UL C, C/2025/285, 24.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/285/oj>).

⁽⁴⁾ COTER-VII/041, Proračun EU in lokalne politike: predlogi novih oblik in mehanizmov izvajanja v večletnem finančnem okviru po letu 2027, poročevalka: Marie-Antoinette Maupertuis (FR/EA), sprejeto na plenarnem zasedanju 19. novembra 2024 (UL C, C/2025/279, 24.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj>).

17. meni, da je lahko uskladitev pravil med skladi v **enotnem okviru koristna, ne glede na število skladov, če ne škoduje upravljanju prihodnje kohezijske politike na več ravneh;**

18. opozarja, da sta za **izvedbo pristopa, ki je bolj izpopolnjen in usmerjen v rezultate, v naslednjem večletnem finančnem okviru** potrebna zanesljivo, z dokazi utemeljeno in rezultatsko usmerjeno politično odločanje, podprto z boljšim zbiranjem, analizo in ocenjevanjem podatkov na evropski, nacionalni in regionalni ravni, da bi se pri ciljnih naložbah in kazalnikih za ocenjevanje upoštevala teritorialna raznolikost, ter vključitev strateškega predvidevanja in spodbujanja dinamičnih lokalnih inovacijskih ekosistemov v načrtovanje programov; poudarja, da lokalne in regionalne oblasti ne smejo biti odgovorne za neuspeh pri doseganju nacionalnih ciljev, zlasti kadar nimajo potrebnih kompetenc, virov ali odločevalskih pristojnosti, da bi lahko vplivale na rezultate;

19. sviri pred pristopom, katerega glavni cilj bi bila **pospešitev finančnega izvrševanja proračuna EU**; obžaluje, da se je v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 močno povečal delež centralno upravljanjih večletnih finančnih programov, pri katerih se ne upošteva teritorialna razsežnost; poudarja, da na koncu programskih obdobj ni pomembnih razlik v izvrševanju proračuna med skladi z deljenim upravljanjem in skladi z neposrednim upravljanjem, čeprav se za sklade z deljenim upravljanjem uporablja drugačen časovni okvir za izvrševanje proračuna;

20. meni, da bi bilo treba v naslednjem večletnem finančnem okviru oceniti in opredeliti ustrezna **sredstva in spodbude za privabljanje zasebnega kapitala, razvoj javno-zasebnih partnerstev ter spodbujanje sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem, da bi se financiranje EU izkoristilo za doseganje ciljev politike**; poziva Komisijo, naj predloži izčrpno oceno različnih vrst mehanizmov mešanega financiranja, ki so se izvajali doslej, ter pri tem upošteva zlasti njihovo dostopnost in učinek za vse vrste lokalnih in regionalnih oblasti;

Nov večletni finančni okvir, ki temelji na horizontalnih načelih, pri katerih se upoštevajo lokalne razmere

21. pozdravlja **vključitev upoštevanja horizontalnih načel v vse sklade** v sedanjem večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 (podnebje, biotska raznovrstnost, spol, cilji trajnostnega razvoja), vendar meni, da bi se lahko merjenje učinka teh načel na različna geografska območja še izboljšalo; poziva, naj se še naprej upošteva načelo, da se ne škoduje bistveno, ter uvedejo jasni ukrepi za odkrivanje in preprečevanje praks zelenega zavajanja pri izvajanju programov financiranja EU;

22. opozarja, da je „ekonomska, socialna in teritorialna kohezija“ v skladu s členom 3 PEU temeljni cilj EU; poudarja, da je Komisija načelo **neškodovanja koheziji** sicer uvrstila v javno razpravo, vendar ga doslej še ni operacionalizirala; poziva Komisijo, naj pri načrtovanju in izvajanju večletnih programov financiranja po letu 2027 sistematično uporablja ocene teritorialnega učinka in preverjanje učinkov ukrepov na podeželje ter vključuje horizontalna načela, kot sta spol in nediskriminacija;

23. podpira stališče Komisije, da se niti en euro ne bi smel porabiti za dejavnosti, pri katerih niso zaščiteni **načela pravne države in finančni interesi EU**; vztraja pri strogem izvajanju uredbe o pogojevanju s pravno državo [Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 ⁽⁹⁾] in zlasti določb člena 5(2) navedene uredbe, v skladu s katerimi morajo organi držav članic še naprej izvajati programe, ki jih zadeva začasna zaustavitev financiranja EU, s čimer se zaščitijo končni upravičenci na regionalni in lokalni ravni; pri tem poudarja, da sta zaščita načel pravne države in finančnih interesov EU pravzaprav dve plati iste medalje, tako da višji demokratični standardi držav članic pomenijo tudi večje jamstvo, da bodo finančni interesi EU zaščiteni;

Prožnost večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2027

24. se strinja s splošno oceno Komisije, da **bi moral biti proračun EU bolj prožen, da bi omogočal hitrejšo odzivanje** na nepredvidene dogodke in spremembe političnih prednostnih nalog; vendar poudarja, da mora biti večja prožnost povezana s preglednostjo, odgovornostjo in vključevanjem lokalnih in regionalnih oblasti v začetnih fazah, s čimer bi poskrbeli, da odzivi ostanejo teritorialno uravnoteženi;

⁽⁹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije.

25. se strinja, da je treba pregledati sedanje vključene mehanizme prožnosti na ravni uredbe o večletnem finančnem okviru in (po potrebi) na ravni posameznih večletnih programov;

26. zato predlaga, da se že od začetka v uredbo o večletnem finančnem okviru vključita **večji sklad za nujne primere in okrepljen skupni sveženj rezerv za prožnost** za odzivanje na nepredvidene pretrese in nastajajoče izzive; ob tem poudarja, da mora biti kohezijska politika še naprej osredotočena na svoje dolgoročne razvojne cilje in se je ne sme uporabljati kot instrument za obvladovanje kriz;

27. poudarja, da pri odzivanju na nepredvidene pretrese in nove izzive ne bi smeli uporabiti **obstojećih politik in skladov, npr. za kohezijo in kmetijstvo, kot spremenljivk za prilagajanje**, kar ogroža doseganje njihovih ciljev, določenih v Pogodbah, in regulativno stabilnost v škodo organov upravljanja in upravičencev;

28. se strinja, da je treba glede na geopolitične razmere **v večletnem finančnem okviru vzpostaviti novo ravnovesje med prožnostjo in stabilnostjo**; je odprt za inovativne rešitve, pri čemer pa je treba programe, ki podpirajo dolgoročne naložbe in cilje, ohraniti ter preprečiti pogosto spreminjanje z njimi povezanih zakonodajnih aktov in njihovega namena;

Skupno oblikovanje trajnostne prihodnosti: kohezija za konkurenčno in vključujočo Evropo ⁽⁶⁾

29. poziva, naj se v večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027 **kohezijska politika ohrani kot temeljni steber modela rasti EU** in osrednja dolgoročna decentralizirana naložbena politika za vse regije, pri čemer naj ji bo realno dodeljenih več finančnih sredstev kot v sedanjem večletnem finančnem okviru; poudarja, da so bile prednostne naloge kohezijske politike vedno usklajene s splošnimi prednostnimi nalogami EU; ponavlja svoja prejšnja priporočila za celovito reformo kohezijske politike, da bi se okrepila njena v prihodnost usmerjena vloga, brez ogrožanja njenih osnovnih načel; poudarja, da se za izvajanje kohezijske politike že zdaj uporablja zelo izpopolnjen okvir smotrnosti, in meni, da bi bilo mogoče pristop, ki temelji na smotrnosti ter je usmerjen v spodbujanje družbenih inovacij in trajnega napredka, dodatno okrepiti, da bi bila politika še ustrežnejša in učinkovitejša ter imela večjo težo, pri čemer bi svojo teritorialno razsežnost združevala z večjim poudarkom na rezultatih ⁽⁷⁾;

30. poudarja, da so drugi veliki globalni akterji nedavno sprejeli **obsežne lokalno usmerjene politike za okrepitev svoje industrije**; meni, da bi morala Komisija na podlagi nedavnih pobud OECD, kot sta *Lokalne politike za prihodnost in Priporočilo Sveta OECD o učinkovitih javnih naložbah na vseh ravneh upravljanja* ⁽⁸⁾, pripraviti smernice EU o javnih naložbah na vseh ravneh upravljanja, učinkovito izpeljati decentralizacijo ter pripraviti smernice za učinkovito in ustrezno prihodnje financiranje na lokalni ravni;

31. meni, da je treba večletni finančni okvir in finančne instrumente skupne politike osredotočiti na področja, kjer je mogoče ustvariti visoko evropsko dodano vrednost; v zvezi s tem poudarja, da so čezmejni, nadnacionalni in medregionalni programi sodelovanja še posebej pomembni za ustvarjanje evropske dodane vrednosti;

32. poudarja, da je treba okrepiti prizadevanja za **razvoj lokalnih ekosistemov za raziskave in inovacije**, da bi podprli odpravljanje razlik v inovacijah in zmanjševanje inovacijskega razkoraka tako znotraj Evrope kot med EU in ZDA, pa tudi med EU in Kitajsko in drugimi regijami v vzponu; opozarja na potrebo po diferenciranem pristopu, ki upošteva potrebe posamezne regije, ter podpora odličnosti in strukturni podpori; poudarja, da je pomembno ohraniti dokazano konkurenčen postopek na podlagi načela odličnosti v financiranju EU za raziskave; poudarja, da je treba sredstva iz dolgoročnega proračuna EU vlagati v pametne programe za podporo oblikovanju uspešnih lokalnih in regionalnih gospodarstev, ki temeljijo na medregionalnih industrijskih vrednostnih verigah in okrepljenih regionalnih inovacijskih ekosistemih; v zvezi s tem opozarja, da so strategije pametne specializacije (S3/S4) močan dejavnik odličnosti za regionalne in lokalne inovacijske ekosisteme ter da je treba s strateškim načrtovanjem podpore raziskavam in inovacijam v Evropi ustvariti učinkovitejše povezave s temi strategijami; opozarja, da je potrebna ciljno usmerjena podpora, ki bo omogočila razširitev na trgu in uporabo ključnih omogočitvenih tehnologij, kot so proizvodi čiste tehnologije, in inovativnih materialov v krožnem gospodarstvu;

⁽⁶⁾ Poročilo skupine na visoki ravni za prihodnost kohezijske politike, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c6e97287-cee3-11ee-b9d9-01aa75ed71a1/language-en>.

⁽⁷⁾ COTER-VII/040, Prenovljena kohezijska politika po letu 2027, pri kateri nihče ne bo zastavljen, poročevalca: Emil Boc (RO/EPP) in Vasco Alves Cordeiro (PT/PES), sprejeto 20. novembra 2024.

⁽⁸⁾ <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0402>.

33. opozarja, da so še naprej potrebni močni in ambiciozni instrumenti EU, vključno s Socialnim skladom za podnebje, programom LIFE in programi predpristopne pomoči, v okviru v prihodnost usmerjenega večletnega finančnega okvira, da bi se nadaljevala pot do podnebne nevtralnosti do leta 2050, hkrati pa da bi vsi državljani, podjetja in regije prejeli ustrezno pomoč pri prehodu;

34. poudarja tudi ključno vlogo raziskav in inovacij pri povečanju evropske konkurenčnosti, kar že več kot štiri desetletja stalno dokazujejo okvirni programi za raziskave in inovacije; **poziva k samostojnemu desetemu okvirnemu programu z večjim proračunom in podporo za regionalne ekosisteme**, ki bo prednostno osredotočen na dokončanje evropskega raziskovalnega prostora (ERA) s stalnim razvojem vozlišč ERA, prostim gibanjem raziskovalcev ter strukturiranim sodelovanjem lokalnih in regionalnih oblasti pri upravljanju ERA, zlasti prek foruma ERA; se zavzema za spodbujanje inovacij in čezmejnega sodelovanja, uveljavljanje načela pametne specializacije (S3) in sinergij z drugimi skladi EU;

35. podpira poziv Evropskega parlamenta ⁽⁹⁾, naj se znatno izboljšata zasnova in izvajanje misij EU, kot je misija za podnebno nevtralna in pametna mesta; poudarja, da se pri sedanjem pristopu ne upoštevajo dovolj prodorne zamisli od spodaj navgor za raziskave in inovacije ter da je treba misije EU preusmeriti na spodbujanje ustvarjalnosti, eksperimentiranje in nove raziskave, ki neposredno obravnavajo pereče družbene izzive; poudarja, da je aktivno sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti ključno za uspeh misij EU, saj imajo vlogo pri izvajanju lokalnih rešitev in pridobivanju lokalnih deležnikov; opozarja, da se je treba osredotočiti na praktične in merljive rezultate, saj lahko te pobude spodbudijo sistemsko preobrazbo in hkrati okrepijo svetovno konkurenčnost EU;

36. v zvezi z ustanovitvijo Evropskega sklada za konkurenčnost kot bistvenega elementa naslednjega proračuna EU poziva k vključitvi regij v njegovo zasnovo in upravljanje. Regionalne oblasti so namreč pravi usmerjevalci projektov z veliko sposobnostjo spodbujanja in ustvarjanja dodane vrednosti;

37. opozarja, da so vsa območja v EU sredi **trojnega prehoda** (zeleni, digitalni in demografski prehod); meni, da mora naslednji večletni finančni okvir temeljiti na **celoviti in celostni strategiji za pravični prehod**, prilagojeni potrebam in posebnim okoliščinam posameznih področij ter podprti z zadostnim financiranjem; poudarja, da imajo ti prehodi asimetričen učinek na podnacionalni ravni, ter poziva k prilagojeni in dodatni podpori, zlasti v regijah in mestih, ki so odvisni od energetske intenzivnih panog, kot je avtomobilski sektor, ter v drugih regijah, ki se spopadajo z velikimi izzivi pri prehodu; poudarja, da je treba lokalnim in regionalnim oblastem nuditi ustrezne vire za izvajanje na lokalni in regionalni ravni;

38. je prepričan, da ima lahko proračun EU dodano vrednost pri izkoriščanju celotnega poslovnega potenciala in vseh koristi čistega prehoda za trg dela, če se obravnavajo vprašanja, **kot so razvoj znanj in spretnosti (ciljno usmerjeno preusposabljanje in izpopolnjevanje), vseživljenjsko učenje in kakovostna delovna mesta**; poudarja, da se več regij EU spopada z **demografskimi izzivi**, kot so staranje delovne sile, beg možganov in upad prebivalstva, ter podpira predlog za **svobodo ostati, kjer si**, vključen v poročilo Enrica Lette, s čimer bi spodbudili večje naložbe v javne storitve za podporo dobremu počutju vseh; poudarja tudi, da so zanesljivi programi čezmejnega sodelovanja nepogrešljivi za reševanje teh težav v obmejnih regijah;

39. poziva Evropsko komisijo, naj prizna pomanjkljivosti nacionalnih načrtov v okviru **skupne kmetijske politike (SKP)**, ki so privedle do manjše osredotočenosti na regije, manjše prilagodljivosti teritorialnim razlikam ter manjše prožnosti pri odzivanju na nepredvidene krize in dogodke; odločno zagovarja decentralizirano, na kmete osredotočeno in trajnostno SKP za obdobje po letu 2027, ki temelji na regionalnih strategijah za prehransko varnost in razvoj podeželja z učinkovito zeleno in socialno pogojenostjo ter hkrati omogoča, da vsi proizvajalci prejmejo ustrezno plačilo za svoje delo; poziva k ohranitvi povezave med prvim in drugim stebrom SKP, da se ohrani splošna skladnost;

40. ponovno potrjuje, da bi bilo treba načeli upravljanja na več ravneh in partnerstva upoštevati tudi pri ukrepih, povezanih z **azilom, migracijami, vključevanjem in notranjo varnostjo**; meni, da bi bilo treba povečati vire za okrepitev varnosti zunanjih meja in obmejnih regij EU, ter poziva k večji vlogi lokalnih in regionalnih oblasti v **Skladu za azil, migracije in vključevanje**, ki bi moral obravnavati izzive, povezane z migracijami, in vključevanje državljanov

⁽⁹⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2025 o oceni izvajanja programa Obzorje Evropa ob upoštevanju njegove vmesne ocene in priporočil za deseti okvirni program za raziskave (2024/2109(INI)).

tretjih držav podpirati z učinkovitimi prizadevanji, prilagojenimi lokalnim potrebam, vključno s kriznim odzivanjem, kadar je potrebno; poziva k posvetovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, kadar se določajo prednostne naloge in ukrepi tematskega instrumenta, zlasti tisti, ki jih upravlja Evropska komisija, in kadar se načrtuje podpora za navedene oblasti pri vključevanju državljanov tretjih držav;

41. poudarja izredni pomen finančne pomoči, ki jo EU nudi **lokalnim in regionalnim oblastem v državah kandidatkah in potencialnih državah kandidatkah** za nadgradnjo njihovih upravnih zmogljivosti, ter tudi instrumentov, ki podpirajo **decentralizirano sodelovanje** pri zunanjem delovanju EU;

42. poziva, naj se kohezijska politika kot sestavni del večletnega finančnega okvira trdno opira na lokaliziran pristop upravljanja na več ravneh, ki bo temeljil na načelih deljenega upravljanja in partnerstva. Čeprav podpira prizadevanja Komisije za okrepitev vključevanja regij z nacionalnimi in regionalnimi načrti za partnerstva, se je treba učiti iz pomanjkljivosti drugih nedavnih instrumentov, kot sta mehanizem za okrevanje in odpornost ter rezerva za prilagoditev na brexit, pri katerih so bile regionalne oblasti večinoma izključene. Vključevanje regij je bistveno za izboljšanje odgovornosti, učinkovitosti in teritorialnega učinka;

Sklepanje zavezništev s podobno mislečimi institucijami in poziv k preglednemu postopku odločanja

43. odločno poziva Evropski svet in različne sestave Sveta, naj pred pogajanja o naslednjem večletnem finančnem okviru izvedejo strukturiran in pregleden dialog z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter v celoti izkoristijo Odbor regij, ki je institucionalni predstavnik podnacionalnih oblasti ter spodbujevalec upravljanja na več ravneh;

44. poudarja, da je čezmejno, nadnacionalno in medregionalno sodelovanje eden od temeljev evropskega povezovanja, zato bi mu bilo treba nameniti vsaj enako pozornost kot doslej in dovolj prožnosti pri njegovem izvajanju;

45. se zavezuje, da bo podpiral okrepljeno sodelovanje z Evropskim parlamentom pri njegovih rednih prizadevanjih za bolj pregledna in vključujoča pogajanja;

46. opozarja na skupni poziv zavezništva za kohezijo (#CohesionAlliance) k prenovljeni kohezijski politiki po letu 2027, ki nikogar ne pušča ob strani, iz marca 2024 ter poziva širšo javnost, sindikate, podjetja, nevladne organizacije in organizacije civilne družbe, naj ga podpišejo, da bi skupaj oblikovali večletni finančni okvir za obdobje 2027, v katerem ne bo nihče zapostavljen ⁽¹⁰⁾;

47. naroča svoji predsednici, naj to resolucijo predloži Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, poljskemu in danskemu predsedstvu Sveta EU ter predsedniku Evropskega sveta.

V Bruslju, 15. maja 2025

Predsednica
Evropskega odbora regij
Kata TÛTTÛ

⁽¹⁰⁾ <https://dyn.cor.europa.eu/cohesionalliancejointcalls/>.